

I

UVOD

O problematici prevencije prestupničkog ponašanja mladih se mnogo toga može reći, ali ono najbitnije jeste prevencija, kojoj, nažalost, nije posvećena dovoljna pažnja. Škola, druga po redu vaspitna institucija, poslije porodice, treba da odigra važnu ulogu u prevenciji ovakvih ponašanja djece i omladine. Sprečavanje prestupničkog ponašanja polazi od stare narodne izreke: „Bolje spriječiti nego liječiti". Onoj djeci sa teškoćama i poremećajima u ponašanju i razvoju treba pokloniti posebnu pažnju. Polazi se od toga da osnovna škola, najsystematičnija i planski organizovana vaspitno-obrazovna institucija, zauzima centralno mjesto u suzbijanju asocijalnih delinkventnih pojava djece i omladine. Mjere i aktivnosti koje se preduzimaju u školi treba da imaju osnovni cilj da učenici postignu što bolje uspjehe u savladavanju školskog gradiva i postizanju višeg nivoa vaspitanja i sticanja radnih navika.

Pojam prestupničkog ponašanja mladih u širem smislu obuhvata takva devijantna ponašanja mladih određenog uzrasta kojima se krše legalne norme društvene sredine ili svaku aktivnost maloljetnih lica ili maloljetnih grupa koja predstavljaju znatnije kršenje bilo koje društvene norme. U literaturi se pod prestupničkim ponašanjem mladih, podrazumijevaju veliki broj raznovrsnih ponašanja maloljetnika- od neprilagođenog do kriminalnog. Pri tome, koriste se različiti nazivi za označavanje ove pojave, kao što su: prestupništvo maloljetnika, vaspitna zapuštenost, društvena neprilagođenost, asocijalnost, moralna posrnulost, antisocijalnost, huliganstvo, itd.

Akcent u ovom radu biće dat upravo preddelinkventnim i delinkventnim ponašanjima učenika u školi, i grupama u riziku, kao pojavnim oblicima u kasnije teže oblike ispoljavanja prestupničkog ponašanja (u krivično-pravnom smislu). Biće objašnjeni i najvažniji etiološki faktori koji utiču na maloljetničku delinkvenciju, a u svrhu što boljeg uvida u ovu problematiku, obavljeno je i istraživanje koje će u analizi rezultata biti predstavljeno kroz 5 segmenata: modaliteti, dimenzije i učestalost preddelinkventnog i delinkventnog ponašanja, etiologija preddelinkventnih i delinkventnih ponašanja, posljedice preddelinkventnih i delinkventnih ponašanja, prognoziranje daljeg porasta ili smanjenja maloljetničke delinkvencije, a najvažniji dio rada biće mogućnosti prevencije.